

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 281/07-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. decembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť doc. Mgr. I. V., B., zastúpeného advokátom Mgr. V. Š., B., vo veci porušenia jeho základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Krajským súdom v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 52/2005 a Najvyšším súdom Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 70/2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť doc. Mgr. I. V. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. novembra 2007 doručená sťažnosť doc. Mgr. I. V., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. V. Š., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom

pod sp. zn. 3 Co 52/2005 a Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 70/2007.

Sťažovateľ namieta porušenie označených práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 52/2005 a rozsudkom z 10. novembra 2005, ako aj postupom a uznesením najvyššieho súdu č. k. 2 Cdo 70/2007-338 z 31. júla 2007 v súvislosti s uložením mu povinnosti zaplatiť náhradu trov právneho zastúpenia.

Sťažovateľ namieta, že náhrada trov právneho zastúpenia mu bola uložená neprávom, pretože odporca si uplatnil nárok na náhradu trov za úkony, ktoré vôbec nevykonal, ako aj nesprávne vyčíslil predmet konania, keď požadoval náhradu z hodnoty veci oceniťnej v peniazoch napriek tomu, že už na prvom pojednávaní sťažovateľ svoj návrh v časti o určenie vlastníctva vzal späť a prvostupňový súd vyhlásil uznesenie o zastavení konania v tejto časti, avšak odporcovi priznal náhradu trov konania z hodnoty domu až do písomného vyhotovenia uznesenia o zastavení konania, ku ktorému došlo o niekoľko rokov. Sťažovateľovi však nebola daná možnosť vyjadriť sa ani k predloženému potvrdeniu o hodnote nehnuteľnosti, ani k vyčísleniu trov, pričom k nemu došlo až po vyhlásení rozsudku.

Postupom krajského súdu tak bola sťažovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom, pričom bola narušená aj rovnosť účastníkov konania, keďže odporca mal možnosť predkladať dôkazy, ku ktorým sa už sťažovateľ nemal možnosť vyjadriť.

Tento nedostatok „*nezhojil*“ podľa názoru sťažovateľa ani najvyšší súd na základe jeho dovolania, ktoré ako neprípustné odmietol. Najvyšší súd svoje rozhodnutie odôvodnil jednak tým, že v prípade výroku o trovách konania nie je založená prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, a tiež tým, že krajský súd neodňal sťažovateľovi možnosť konať pred súdom.

Tieto svoje závery však skôr autoritatívne skonštatoval, než dostatočne odôvodnil, pričom k odňatiu možnosti konať pred súdom sa prakticky vôbec nevyjadril. Sťažovateľovi

pritom bola zjavne minimálne odňatá možnosť konať pred súdom. Ani teória o výroku rozsudku o trovách konania, ktorý ma vlastne povahu uznesenia, a preto niet proti nemu odvolania, nemá zjavne oporu v zákone. Rozhodnutie najvyššieho súdu je podľa sťažovateľa preto arbitrárne, svojvoľné a zjavne neodôvodnené.

Sťažovateľ na základe uvedených skutočností navrhuje, aby ústavný súd v náleze takto rozhodol:

„1. Právo Doc. Mgr. I. V. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v súdnom konaní vedenom pod sp, zn. 3Co 52/2005 a rozsudkom zo dňa 10. 11. 2005 porušené bolo.

2. Právo Doc. Mgr. I. V. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 31. 07. 2007, č. k. 2 Cdo 70/2007-338 porušené bolo.

3. Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 10. 11. 2005, sp. zn. 3 Co 52/2005 sa zrušuje.

4. Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 31. 07. 2007, č. k. 2 Cdo 70/2007-338 sa zrušuje.

5. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd

na každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy, návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Odmietnuť môže aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva postupom a rozsudkom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 52/2005.

Ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako podanú oneskorene, pretože od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku krajského súdu č. k. 3 Co 52/2005-258 z 10. novembra 2005 uplynulo viac ako dva mesiace a lehotu ustanovenú v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde nemožno predĺžiť alebo jej zmeškanie odpustiť.

Čo sa týka časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie označených základných práv „*postupom uznesením*“ najvyššieho súdu č. k. 2 Cdo 70/2007-338 z 31. júla 2007, ktorým najvyšší súd zastavil konanie sťažovateľa, aj túto časť sťažnosti ústavný súd odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, keďže sa nestotožnil s námietkami sťažovateľa uvedenými v sťažnosti.

Pri rozhodovaní o tejto časti sťažnosti vychádzal ústavný súd z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu č. k. 2 Cdo 70/2007-338, ktorý uviedol:

„Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak

a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu,

b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia,

c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa § 239 ods. 3 O. s. p. ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Žalobca svojim dovolaním výslovne napáda výrok odvolacieho súdu o trovách konania. Prípustnosť dovolania proti časti rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania treba posudzovať podľa § 239 O. s. p., nie podľa § 238 O. s. p. Ide totiž o rozhodnutie, ktoré má povahu uznesenia v zmysle § 167 ods. 1 O. s. p. a to aj v prípade, že je pojaté do rozsudku o veci samej. Ani v takom prípade nezmení rozhodnutie o trovách konania svoju procesnú povahu, a preto z hľadiska prípustnosti dovolania treba na neho hľadiť ako na uznesenie. Ustanovenie § 239 ods. 3 O. s. p. ale výslovne ustanovuje, že predchádzajúce odseky 1 a 2 (prípúšťajúce dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu) neplatia, ak ide o uznesenie o trovách konania.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O. s. p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnutá časť rozhodnutia odvolacieho súdu nebola vydaná v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, neobmedzil sa odvolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a) až g) O. s. p. (t. j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne

rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré môžu začať len na návrh, či o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným). Dospel však k záveru, že konanie odvolacieho súdu a jeho rozhodnutie nie sú postihnuté takouto vadou, a teda, že dovolanie žalobcu nie je prípustné ani podľa § 237 O. s. p.

Pokiaľ žalobca tým, že v dovolaní vytyka odvolaciemu súdu priznanie náhrady trov za niektoré úkony právnej služby, ktoré vôbec neboli vykonané a za niektoré úkony priznané náhradou v rozpore s advokátskou tarifou, uvádza, že takýmto postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom, treba uviesť, že dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou, v ktorej by mohol preskúmať akékoľvek rozhodnutie súdu druhého stupňa. Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci nemôže dovolací súd už len z tohto dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože - na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu - nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať ako je zrejmé z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní podľa § 243a ods. 2 in fine O. s. p. (dokazovanie však nevykonáva).

Keďže prípustnosť dovolania žalobcu nemožno v prejednávanej veci vyvodiť ani z ustanovenia § 239 O. s. p., ani z ustanovenia § 237 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho opravný prostriedok odmietol podľa § 243b ods. 4 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p. So zreteľom na právnu úpravu odvolacieho konania nezaoberal sa napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti z dôvodov žalobcom namietaných. “.

Podľa názoru ústavného súdu odôvodnenie namietaného rozhodnutia nie je ani svojvoľné, ani arbitrárne, a preto nesignalizuje možnosť vysloviť porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto túto časť sťažnosti ústavný súd odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Čo sa týka namietaného porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, t. j. porušenie princípu rovnosti účastníkov v dovolacom konaní ústavný súd rozhodol, že aj táto časť sťažnosti je zjavne neopodstatnená, pretože k porušeniu toho základného práva nemohlo vzhľadom na odmietnutie dovolania ani dôjsť, a preto aj túto časť sťažnosti ústavný súd odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu rozhodovať o ďalších požiadavkách sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2007